

Så har det været nævnt, bl.a. af hr. Ove Fich, men også fra ministerens side, at vi ikke kender det endelige resultat. Vi ved ikke nøjagtigt, hvordan det bliver formuleret. Det, vi ved, er jo, at der foreligger et udspil fra det hollandske formandskab. Og det er jo en enkel problemstilling: af det udspil fremgår jo ganske enkelt, at man mener, at formandskabet skal repræsentere Unionen i anliggender vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder indgåelse af aftaler mellem Unionen og én eller flere stater eller internationale organisationer.

Det er jo en enkel sag at tage stilling til. Man behøver ikke at afvente mere detaljerede analyser for at have en holdning til det, for det er jo simpelt hen at give Unionen et udenrigsministerium, at give Unionen status ligesom USA på den internationale scene.

Efter Enhedslistens opfattelse vil det indebære, at det vil være nødvendigt at gennemføre en grundlovsændring, før man kan vedtage en traktat af en sådan rækkevidde. Og grunden til, at vi mener, at vi her beskæftiger os med et grundlovsspørgsmål og ikke med et spørgsmål om almindelig suverænitetsoverdragelse, er, at man jo ikke kan begrænse en sådan suverænitetsoverdragelse, som der her er tale om.

Hvis Unionen får mulighed for at kunne indgå internationale aftaler som juridisk person, ja, så vil det i praksis være umuligt at definere det nærmere bestemte omfang, som man dermed har givet suverænitetsafgivelsen. Så er der nemlig ikke noget nærmere bestemt omfang, for det vil afhænge af, hvilke aftaler EU som juridisk person beslutter sig til at indgå.

Og det kommer jo af det simple forhold, at udenrigspolitikken er tværgående i forhold til alle andre politikområder. Derfor står vi med et grundlæggende forfatningsmæssigt problem, hvis man fra dansk side ønsker at godkende en formulering i retning af den hollandske. Og derfor er den ene eller den anden detalje – som hvorvidt der skal købes en bil eller ej – ikke det afgørende; det er fuldstændig ligegyldigt i den her sammenhæng.

Det er derfor, vi rejser spørgsmålet på nuværende tidspunkt, vil jeg sige til hr. Ove Fich. Vi mener ganske enkelt, at det er noget, som burde ligge uden for regeringskonferencen, og at man fra dansk side burde sige: Det kommer ikke med. Det er årsagen til, at vi rejser det.

Det er jo så i orden, at der er nogle partier, der mener, at det skal med, og at de går ind for det, og at de ikke er bange for, at EU bliver en for-

bundsstat, og at de heller ikke er bange for, at de står med et grundlovsproblem. Det er da en ærlig sag; men jeg synes, det er rimeligt, at vi får debatten her i Folketingssalen.

Og så vil jeg gerne sige tak til SF for den markering, at SF både er opmærksom på, at det er et problem af meget stor principiel rækkevidde, og også er opmærksom på det forfatningsmæssige problem. Og også tak til Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti for deres støtte til forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet i 10 minutter. Det genoptages i dag kl. 17.10.

Mødet udsat kl. 17.00

Mødet genoptaget kl. 17.10

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 98:

Forslag til folketingsbeslutning om en uafhængig vurdering af forslag om ændring af Maastricht-Traktaten.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL). (Fremsat 18/2 97).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Formanden:

Jeg giver ordet til forsvarsministeren på vegne af udenrigsministeren.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Der er jo ikke just tale om noget nyt og epokegørende beslutningsforslag. Forslagsstillerne anfører også selv i bemærkningerne til forslaget, at der er tale om genbrug af et beslutningsforslag, som SF fremsatte i marts 1992 i forbindelse med Folketingets behandling af spørgsmålet om dansk tiltrædelse af Traktaten om Den Europæiske Union.

Da vi behandlede forslaget her i salen den 17. marts 1992, var der et stort flertal imod forslaget. Flertallet fandt, at den juridiske analyse, som forelå fra Justitsministeriet, sammen med Tingets egen grundige behandling af sagen udgjorde et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag.

Situationen i dag er på ét punkt afgørende anderledes, end den var, da vi behandlede forslaget i 1992. Der foreligger nemlig i dag i modsætning til i marts 1992 ikke et forhandlingsresultat, som kan analyseres. Det er regeringens klare opfattelse, at det vil være præmaturlt allerede nu at tage stilling til, hvordan vi skal behandle et forhandlingsresultat, som vi ikke kender.

Det er regeringens holdning, at vi alle er bedst tjent med at anvende den procedure, som vi anvendte både i 1972 og 1992. Dette indebærer, at regeringen, når forhandlingsresultatet fra regeringskonferencen foreligger, vil udarbejde en samlet analyse af forslaget til en ny traktat. Denne analyse må naturligvis omfatte forholdet mellem den nye traktat og grundloven. Herefter vil Folketinget selv behandle, debattere og analysere forslaget til en ny traktat.

Jeg tror, at det vil vise sig, at regeringens analyse, Folketingets egen behandling og den offentlige debat tilsammen vil udgøre et fuldt tilstrækkeligt beslutningsgrundlag, og regeringen kan på denne baggrund ikke støtte beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er på det her tidspunkt af debatten kun til ren og skær opklaring, for ministeren har misforstået forslaget. Det, forslaget går ud på, er, at en uvildig analyse udarbejdes forud for folkeafstemningen, men naturligvis når traktatteksten er kendt.

Det fremgår stjerneklart af forslaget, at det er traktatforslaget om ændring af Maastricht-Traktaten, som bliver resultatet af regeringskonferencen, som skal sendes til en uvildig analyse, og den skal selvfølgelig gennemføres inden folkeafstemningen.

Jeg håber, at regeringen vil revurdere sit synspunkt, når den nu erkender det, som jo altså rent faktisk fremgår stjerneklart af selve forslaget.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Nej, det har regeringen såmænd ikke til sinds, og det fremgik også af den begrundelse, jeg i øvrigt gav.

Ove Fich (S):

Man må sige, at Enhedslisten har meget travlt med at få truffet en række beslutninger om resultatet af regeringskonferencen, længe inden den overhovedet er afsluttet.

For os er det klart, at der sammen med den lov, som er ratifikationsloven, også vil være en vurdering af de juridiske aspekter. Jeg er ganske sikker på, at en lang række af de såkaldte uafhængige eksperter vil kommentere på disse juridiske vurderinger, og jeg er også ganske overbevist om, at en række partier her i Folketinget vil bruge nogle af de støttemidler, de har, til at købe sig til juridisk ekspertise.

Så i Socialdemokratiet er vi ganske overbevist om, at dette dokument vil blive gransket af mange jurister, og at der vil komme mange forskellige udsagn, og vi er overbevist om, at befolkningen på baggrund af disse udsagn vil være i stand til at træffe en fornuftig beslutning.

Så kan jeg ikke tilbageholde et lille suk. Jeg synes, det er lidt ærgerligt, at den politiske debat i stigende grad flyttes her fra Folketings-salen og ind i retssalene. Der mener jeg rent faktisk ikke den hører hjemme.

Charlotte Antonsen (V):

Jeg er enig med hr. Ove Fich i at afvise forslaget og i øvrigt også i det øvrige, der blev sagt. Derudover tror jeg simpelt hen ikke, det er muligt for nogen regering i dette land at finde nogen jurister, som Enhedslisten vil acceptere som uafhængige.

Kent Kirk (KF):

Det Konservative Folkeparti kan ikke støtte det foreliggende beslutningsforslag.

Anne Bastrup (SF):

Nu fik hr. Keld Albrechtsen jo præciseret, at forslaget retter sig mod den færdige traktattekst, og allerede det, at det er et genoptryk af SF's beslutningsforslag om Maastricht-Traktaten, gør, at vi naturligvis i udgangspunktet er positive.

Men jeg kan ikke undlade lige at gøre opmærksom på, at jeg synes, at Enhedslisten fører den store pen. Jeg håber da så sandelig ikke, at der kommer til at ske det, som Enhedslisten regner med der kommer til at ske, sådan som det er beskrevet i bemærkningerne. Jeg satser stadig væk på, at de besinder sig under forhandlingerne og finder ud af, at det ikke er den vej, vi skal gå. Og jeg tror faktisk, at med den udvikling, som vi kan se i forhandlingerne – men vi må alle sammen krydse fingre – kan det være, at bemærkningerne ikke kommer til at holde vand.

Men uanset hvad, så finder jeg faktisk, at det er en god idé, at vi har uafhængige vurderinger af meget centrale ting som f.eks. en ny traktat på det her område.

Så vi støtter forslaget, men vi kan ikke støtte bemærkningerne, for vi satser stadig væk på, at de bruger den indvendige side af hovedet.

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstre kan ikke støtte forslaget til folketingsbeslutning.

Vi har i øjeblikket en forhandling på regeringskonferencen, og trin for trin vurderer vi jo både her i Folketinget og på regeringsplan, hvordan de forskellige forslag forholder sig til grundloven. Vi har bl.a. netop diskuteret begrebet juridisk person, så der er jo ikke noget, der er skjult nogen steder, og disse debatter foregår både her i salen og i offentligheden.

Først når resultatet foreligger, kan vi lave en samlet analyse af, hvordan hele traktatændringen ser ud, og derefter skal vi så have debat i Folketinget og en debat i offentligheden, inden vi vedtager en tiltrædelseslov og afholder folkeafstemning.

Med erfaringen fra tidligere traktatændringer må jeg sige, at jeg tror, at det ville være meget svært at sammensætte et juristhold, som vil finde nåde for hr. Keld Albrechtsens øjne som værende uafhængige. Jeg kunne godt tænke mig, at hr. Keld Albrechtsen selv kom med et forslag til, hvem det kunne være.

Annette Just (FP):

Helt ærligt synes jeg, det er unfair argumenter, der bliver brugt fra flertallets side for øjeblikket: Da vi ikke kender resultatet, kan vi jo ikke træffe nogen beslutning om, at vi skal lave en undersøgelse, når resultatet foreligger. Ja, det er da egentlig talt noget væs.

For det første er den danske regering, så vidt jeg ved, en del af regeringskonferencen, og ergo har den en meget stor del af ansvaret for, hvad der kommer som resultat. Dernæst: Hvis vi skal træffe en beslutning om, at den uafhængige organisation skal vurdere resultatet, så er det da rimeligt og fair allerede at sige det nu.

Derfor vil jeg gerne sige tak til Enhedslisten, for at de allerede nu gør opmærksom på, at det her er en af de rigtige veje for at undgå, at vi skal have store retssager om grundlovskrænkelser siden hen, og derfor vil Fremskridtspartiet støtte forslaget helhjertet.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Dansk Folkeparti kan selvsagt også støtte beslutningsforslaget, som er fremsat af Enhedslisten. Og selv om fru Anne Bastrup mener, at det er skrevet med en bred pensel, så synes vi, det er et godt forslag, og vi synes, at hensigten og målet med forslaget er fuldstændig rigtig.

Vi mener, at det er oplagt at frygte, at det at få et ja ved den næste afstemning vil blive vægтет højere hos flertallet af de politiske partier end hensynet til grundloven. Vi mener, der er en helt klar baggrund for at frygte, at flertallet vil søge at finde de midler, der skal til for at få det ja, ud fra deisen, at målet helliger midlet, og så se mere stort på de juridiske kendsgerninger.

Derfor er det helt afgørende, at der er en lang række af juridiske eksperter uden for det her hus og uden for regeringsapparatet, som vurderer den nye traktat og i øvrigt, som det jo også sker ved landsretten for øjeblikket, vurderer forholdet mellem EU-samarbejdet og grundloven.

Der er kommet nogle argumenter imod forslaget, som jeg synes er helt uforståelige. Et af argumenterne er det her med, at partierne jo blot kan bruge af deres partistøttemidler og så selv få foretaget nogle juridiske vurderinger. Men for det første vil de partier, som anbefaler den fremgangsmåde, nok ikke påstå, når resultatet så ligger der, at det er et uvildigt indlæg i debatten. Så vil man sige, at det er et partsindlæg, der er købt og betalt af et bestemt parti.

Den anden grund til, at jeg synes, det er et absurd argument, er, at man anbefaler et meget lille mindretal i Folketinget at bruge af de midler, som man ellers bruger til at ansætte folk – f.eks. til at rådgive grupperne – til et eksternt arbejde, som Folketinget vitterlig burde iværksætte. Hensigten er selvfølgelig, at de partier, der er modstandere af det her meget vidtrækkende samarbejde, har endnu færre midler til rådighed til sit øvrige partipolitiske arbejde. Det er selvfølgelig bagtanken med det.

Jeg synes, at det er meget mistænkeligt, at et flertal af partierne vil vurdere en sag som denne her på den baggrund og give de anbefalinger i stedet for at sige: Selvfølgelig er det en opgave for Folketinget via regeringen at sørge for, at der bliver lavet nogle uafhængige analyser af forholdet mellem den nye traktat og grundloven.

Så Dansk Folkeparti vil naturligvis støtte det her forslag helt frem til slutlinjen, og vi håber, at partierne vil besinde sig og vedtage det. Hvis det ikke bliver nu, så om ikke andet måske, når traktatforslaget er kendt, for et af argumenterne var jo også, at det var svært at tage stilling til det her, al den stund arbejdet med den nye traktat ikke var færdigt.

Og så skal jeg da også, når de argumenter nu bliver ført frem, sige, at et lignende forslag som dette selvfølgelig vil blive fremsat i den nye folketingsamling, således at partierne, når man kender den endelige traktat, vil få lejlighed til at tage stilling til, om ikke dette forslag så i hvert fald et lignende, som har samme mål.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil slet ikke på nuværende tidspunkt begive mig ind i en debat med fru Anne Bastrup om, hvad der kommer til at stå i unionstraktaten, og hvor vidtrækkende det bliver, for det er jo det, der skal analyseres. Jeg vil blot sige tak til SF for støtten til forslaget, som SF jo egentlig også i sin tid har stået fadder til. Også tak til Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti for støtten. Så er vi dog allerede oppe på et betydeligt antal mandater, og så går sagen jo da fremad.

Formålet er jo at hindre den fejltagelse, som et flertal i Folketinget begik i 1972, og som senere nødvendiggjorde, at en kreds af unionsmodstandere måtte gå til domstolene for at få afprøvet det spørgsmål, som burde have været undersøgt på denne måde allerede i 1992 i forbindelse med den nuværende Maastricht-Traktat.

Formålet er også at få det her besluttet, mens det stadig væk er relevant at gøre det, og derfor er der faktisk, synes jeg i hvert fald, fornuftige grunde til, at forslaget kommer nu i denne folketingsamling.

Fru Annette Just var inde på det med timingen. Forslaget vil, som hr. Thulesen Dahl ganske rigtigt sagde, naturligvis blive genfremsat i den nye folketingsamling, der kommer til oktober. Problemet er bare, at så kommer det til behandling engang forhåbentlig ikke alt for sent i folketingsamlingen, men risikoen er, at det bliver på et tidspunkt, hvor regeringen allerede har udfærdiget sin egen juridiske analyse og besluttet sig til, efter hvilke grundlovsbestemmelser sagen skal behandles, i hvilket omfang man fra regeringens side finder, at der er tale om suverænitetsafgivelse, osv. osv.

På det tidspunkt vil regeringen derfor ikke være til sinds at lytte til uvildige eksperter eller gå ind i et forslag af denne art, for så har man fra regeringens side lagt sig fast på det, man vil skrive i det lovforslag, som man vil fremsætte i Folketinget.

Derfor har vi ment, at hvis der skal være en fornuftig sammenhæng med tidsrammerne inden en folkeafstemning, er det rigtige tidspunkt at fremsætte et sådant forslag på faktisk nu. Men jeg er da enig med hr. Thulesen Dahl i, at når et flertal afviser det nu, må vi prøve igen til oktober. Så må man bare sige, at så har regeringen formentlig og desværre nok med det resultat, som hr. Thulesen Dahl forudså, skruet sin egen juridiske argumentation sammen til det formål, som regeringen nu har, nemlig at få vedtaget dette traktatforslag, som kommer, ved en folkeafstemning.

Derfor synes jeg, at når man afviser dette forslag, afviser man samtidig en mulighed for på forhånd at indbygge et element af fair play i processen. Så forbeholder man sig at bruge sine egne statsbetalte jurister til at producere et resultat, som man ikke behøver at være den store profet for at forudsige, et resultat, som vil gå ud på, at der ikke bliver tale om noget, der kræver en grundlovsændring.

Det tør jeg godt forudsæ at regeringens eksperter vil komme med, for det er det svar, regeringen gerne vil høre, men det behøver ikke nødvendigvis at være det rigtige svar rent juridisk, og så har vi, som fru Annette Just var inde på, en situation, hvor det igen bliver nødvendigt at gå til domstolene for at få afprøvet grundlovsproblemet.

Jeg synes, det er beklageligt og også uforståeligt ud fra den situation, som folketingsflertallet nu står i, nemlig at der allerede verserer én grundlovssag ved domstolene, at man siger nej tak til dette forslag, der elementært alene er et spørgsmål om, at alle partier i Folketinget indbyrdes skal aftale, at denne proces i hvert fald skal hvile på princippet om fair play. Men det skal den åbenbart ikke. Regeringen vil bruge statens embedsmænd til sine egne politiske formål.

Så må vi andre gå ud og bygge komiteer op og gøre, hvad vi kan, og så bliver det en diskussion af selve det juridiske grundlag, som kommer, med efterfølgende retssager osv. osv. Vi kan forudsige forløbet, hvis det skulle gå så galt, at en traktat blev vedtaget ved en folkeafstemning. Det tror jeg nu ikke, for alene det forhold, at man ikke ønsker en uvildig ekspertundersøgelse, vil i sig selv være en af de ting, som vil gøre, at endnu flere mennesker end i juni 1992 vil stemme imod, når det kommer til folkeafstemning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr.

B 99:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af EU's målsætning.

Af Kristian Thulesen Dahl (DF) m.fl.
(Fremsat 18/2 97).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Formanden:

Forsvarsministeren på vegne af udenrigsministeren.

Udenrigsministeren (Hans Hækkerup, fg.):
Henvisningen til en stadig snævrere union er at finde i Traktatens artikel A. Den fulde ordlyd af det relevante afsnit lyder: »Denne Traktat udgør en ny fase i processen hen imod en stadig snævrere union mellem de europæiske folk, i hvilken beslutningerne træffes så nær på borgerne som muligt.«

Diskussionen vedrørende unionsbegrebet er jo ikke just ny. Begrebet fandtes allerede i visse af Traktatens sproglige formuleringer i EØF-Traktatens præambel. Med Maastricht-Traktaten blev Unionen den samlede betegnelse for det samarbejde, som landene var blevet enige om.

Der er ikke i regeringskonferencen lagt op til at ændre ved denne ordlyd, og det er regeringen enig i. Skiftende danske regeringer har altid haft det synspunkt, at union blot betyder en samlet betegnelse for det, som medlemslandene har kunnet blive enige om.

Det giver også sig selv, at det ville være uheldigt at slette en henvisning til, at beslutninger skal træffes så nær på borgerne som muligt. Regeringen tillægger nærhedsprincippet stor vægt.

Endelig indebærer princippet om et forstærket samarbejde, også kaldet fleksibilitet, at nogle lande gives muligheder for at gå videre i samarbejdet, men ingen lande kan tvinge andre til at gå videre. De overordnede betingelser for det videregående samarbejde fastlægges i fællesskab af alle medlemslande i den nye traktat.

En række principper synes at blive afgørende. Det drejer sig bl.a. om, at det forstærkede samarbejde ikke må stride mod de gældende regler, det såkaldte *acquis*. Det drejer sig også om, at der skal være et vist antal lande i det videregående samarbejde, og at ingen lande skal kunne udelukkes fra at deltage i det.

Regeringen ser således ingen modsætning mellem bestemmelsen i Traktatens artikel A om en stadig snævrere union og eventuelle nye bestemmelser om forstærket samarbejde.

Ove Fich (S):

Ordene en stadig snævrere union har aldrig været Socialdemokratiets livret. Det er ikke ord,